

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. IIII. Defensio doctrinae de aqua benedicta cum sale ad sancrtificationem populi adspargenda in epistola Alexand. Et contra scripturas esse, quod tradunt Magdeburgenses, idololatria[m] esse, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

1. Cor. 7. stulus ait: Sanctificatur enim vir infidelis per mulierem fidelem, alioqui filij vestri immundi sunt, nunc autem sunt sancti? an hoc dici potest de matrimonio coniugum infidelium? Quod si non potest dici, an non decet, ut cum precibus & oblationibus benedicatur, orante sacerdote, ut tales ex coniugibus Christianis procreentur, quales sacramentum Christiani matrimonij decet? Nihil amplius faciet ecclesia in coniugio Christianorum celebrando, quæ ex Apostolo, ut paulò antè dixi, didicit magnam vniõnem Christi & ecclesiæ sponsæ in carnè vnam, qua nutrit & fouet eam, in vniõne coniugali mysticè significari, & quæ legit apud Salomonem, à Domino aptari mulierem viro: & apud prophetam Malachiam, Dominum testificari inter virum & vxorem: nihil, inquam, ampliùs faciet, quàm infideles sine Deo, & sine scriptura sancta in hoc mundo, qui hæc ignorant, qui nihil horum credunt, quibus hæc omnia fabula sunt. Sed de his hæc tentis.

Eph. 5.

Pro. 15.

Mal. 2.

Defensio doctrinæ de aqua bened. Et cum sale, ad sanctificationem populi adspargenda, in epistola Alexandri. Et contra scripturas esse, quod tradunt Magdeburgenses, idololatriam esse, quicquid fiat ad cultum Dei sine mandato eius. & aliquid de traditionibus Apostolorum sine scripto.

Cap. 4.

Sequuntur alia, quæ deinceps calūniantur Magdeburgenses. & de aqua, inquit, benedicta Alex. 1. sed quia idem notârunt priùs, & multanos superiore libro de benedictione aquæ ex scripturis sanctis respondimus, non est necesse eadem repetere. illud tamen hîc isti addiderunt, quod aquæ cum sale benedictæ, vis sanctificandi adspersos adscribitur, id quia sine mandato Dei fiat, idololatriam esse & superstitionem. Hæc sunt ab impio Caluino, quanquam inimico, mutuati, ut solent hæretici alij ab alijs mutuari. Tradit enim Caluinus in suis impijs institutionibus, omnes Dei cultus voluntarios sine Dei mādato, Deo esse odiosos: Hoc verò Magdeb. cum exaggerarent, ad idololatriam pertinere dixerūt. nihil est enim odiosius Deo idololatria & superstitione. Repetam ergò hîc, etsi non omnia, quæ Caluino ad hunc locum lib. 2. de votis monasticis respondi: An si quis se castrare voluerit propter regnum Dei, ut hoc vitæ modo & instituto Deum colat, aliquid faciet Deo odiosum, adde etiam superstitosum, cum hoc potiùs insigniter idem Dominus laudârit? aut nunquid non hoc faciet sine mandato eius, qui cum hoc mandare nollet, tanquam aliquid arduum & supra naturam, subiungit: Qui poterit capere, capiat? Deinde in veteri lege, quæ tot ac tantis mandatis abundabat, cultus Dei voluntarius sine mandato eius, non erat Deo inuisus, sed potiùs gratus, quomodo in nouo testamento erit? Bouem, inquit, & ouem, aure & cauda amputatis, voluntariè offerre potes: votum autem ex eis, solui non potest. Distinxit planè hoc loco Lex, quod ad Dei cultū ex mādato fit, cuiusmodi est votum

Matth. 19.

Leuit. 22.

votum reddere, sicut scriptum est, Si quid vouisti Deo, nè moreris reddere, ab eo, quod in voluntate positum est, vt fiat, aut nõ fiat, Deo alioquì acceptum & gratum, quale erat in lege Moisis offerre Deo hostiam aure & cauda carentem: si quis tamen hostiam Deo vouisset, quia votum Deo soluere, mandatum Dei est, necefsè erat, vt integra esset victima, id est, vt aure & cauda non careret. cùm autem Lex spiritualis sit, sicut Apostolus ait, necefsè est hanc legem Leuitici impleri in nouo testamento secundùm spiritum: non enim venit Dominus, vt ipse testatus est, ad soluendam legẽ, sed ad implendam: Necefsè, inquam, est, habere nos aliquas hostias spirituales voluntarias, aure & cauda carentes, id est, liberas à lege mandati, cui necefsariò in auditu auris, sicut ait scriptura, obediendum est, & cui tãquàm gubernaculo obsequendum. Est enim auris Symbolum obedientiæ, quæ ad mandatum refertur: & cauda ceu clauo aues remigium alarum huc, aut illuc flectunt, & volatum dirigunt: vt Lex mandati facit quæ ad hanc aut illam actionem iubendo flectit, significare autem hoc in ænigmate caudam, nè quis dubitare possit, docet Esaias, qui postquàm dixit, prædicens bellũ illud funestum, à Romanis populo Iudaico inferendum, Disperdet Dominus ab Israel caput & caudam vna die: interpretãs, quosnam caput, & quos caudam vocasset, & cur: subiungit, Senem, & eos, qui facies siue personas admirantur, hoc caput, sic enim est apud 70. nempe eos dicit, qui potestatem iudicandi habebant, & corruptè iudicabant, qui in Actis Apostolorũ principes populi & seniores vocantur, vt beatus Cyrillus in eodem loco Esaiæ notauit. sequitur deinde, Propheta docens mendacium, hic est cauda. Doctores ergò & prophetas, quia expositione mandatorum Dei, quæ est muneris eorum, huc aut illuc populum flectunt, caudam vocat. Quarè qui cultus Dei voluntarios, id est, mandato Dei nõ sancitos tollunt, hi aut hostias veteris testamenti, quæ aure & cauda amputatis, secundùm legem Leuitici voluntariè Deo offerri poterant, damnant: aut cõtra Apostoli sententiã, legem illam Leuitici, spirituales esse & vmbra habuisse, negant. Quòd si neutrum volunt, id est, neq; legem Leuitici repræhendunt, neque spiritu carere dicunt, coguntur planè hostias spirituales ad Dei cultum sine aure & cauda, spiritualibus nobis concedere, id est, quæ voluntariè sine auditu & directione mandati Dei, ad Dei cultum offerri possint: tamen si nõ offeruntur sine verbo Dei, non quidem iubente, sed approbãte, vt in hoc loco Leuitici cernitur. Sed Lutherani magistri non discernunt ista. Præterea, si oēs cultus sine mandato Dei, sunt abominabiles ac superstitiosi, cùm Dauid aiebat: Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine, petebãtne, vt quod Deo alioquì odiosum erat ac superstitiosum, gratum ei efficeretur? Voluntaria enim oris non sunt dicenda, quæ Deus mādāt, sed potiùs quæ quis ad colendum Deum vltro facit, vt quod Dauid se fecisse proximè dixerat: Iuravi, & statui custodire iudicia iustitiæ tuæ, Deinde, quia euenire solet, vt coactus quis iuret & statuat in corde, vnde Apostolus in episto. ad Corinth.

Eccle. 5.

Rom. 7.

Matth. 5.

Psal. 17.

Esa. 9.

Act. 4.
Cyrillus.

Qui cultus
Dei voluntarios
tollit, aut
legem repræ-
hendunt, aut
spirituales
esse negant.

Psal. 118.

1. Cor. 7.

Psal. 118.

Leui. 19.

Eccles. 5.

priore: Nam qui statuit, inquit, in corde suo, non habens necessitatem, id est, non coactus, sed potestatem habens suæ voluntatis, id est, statuit sponte, idcirco Propheta postquam dixit, iurasse & statuisse se custodire iudicia legis, ut doceret, sponte hoc iurasse, ut scilicet hoc bonum suum non ex necessitate, sed ex voluntate esset, ut Paulus ad Philemonem scripsit, subiungit: Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine. quod perinde est, quasi diceret: Sit tibi Dñe acceptum, q̄ iurauerim custodire iudicia iustitiæ tuæ: & adiuua, ut custodiam. illa autem iudicia dicit, quæ sunt in Leuitico, de non stando contra sanguinem proximi, nec eum odio habendo, neq̄ querenda ultione, & alia huiusmodi, à quibus statuerat & iurarat Propheta nullis se aduersis rebus aut cruciatibus declinaturum: vnde statim subiungit: Ego autem humiliatus sum nimis. Iurare ergo voluntarium fuit, & sine mandato: & iurauit causa colendi Deum, ut scilicet, sic iurando, se in virtute & sancto proposito confirmaret ac stabiliret, qui fuit pius in Deum cultus. Sed hic fortasse cauillabitur Calvinus, & cum eo Magdeburgenses, iurasse quidem Prophetam vltro ea, quæ alioqui facere necessè erat. Sed esto, concedamus hoc: at iurare non fuit necessè, quod quidem absq̄ mandato fecit, quod fuit genus cultus voluntarij sine mandato. Etenim si quod iuro me facturum, id quidem antequam iurem, facere non est mihi necessè, & est alioqui sanctum & Deo acceptum, & in scripturis sanctis laudatum, an non erit præstantius & excellentius, q̄ si id ipsum faciam, cum liberum est mihi, non facere? an si quid rectè fiat, non erit eo melius, quo firmitus? Qui matrimonio, inquit Apostolus, Virginem suam iungit, benè facit. si quidem necessitatem habet iungendi, & non habet ad non iungendum, potestatis voluntatis suæ, nempe quia omninò vult filia nubere: sed qui non iungit, melius, inquit, facit, scilicet cum non habet eiusmodi necessitatem, sed potius potestatem voluntatis suæ: & qui hoc statuit in corde suo, & Deo promittit, ut multi in Ecclesia catholica laudatè facere solent, qui sic virgines suas seruant, & non inuitas, sed volentes, Deo consecrant, de his enim loquor, hic profectò melius secundum Apostolum facit. Quis ergo audeat iam dicere, præter Calvinum & Magdeburgenses & cæteros eorum similes, omnes cultus Dei sine mandato, Deo displicere, esseq̄ supersticiosos? sed hi sunt, qui impiè nihil volunt, quanuis sponte & consideratè, promitti & voueri Deo ad cultum eius, cum apertè dicat scriptura: Si quid vouisti Deo, nè moreris reddere: displicet enim ei infidelis & stulta promissio: ergò rursus placet fidelis & considerata promissio. Sed hætenus de cultu Dei voluntario, qui *ἑθελουσιεῖα* ab Apostolo dicitur, de quo plura adhuc paulò post, quem hic in epistola Alexandri Magd. idcirco quasi supersticiosum damnarunt, ut ad dispersionem ex aqua & sale benedicto, quæ in eadem epist. ad cultum Dei, & populi sanctificationem tanq̄ genus oblationis & spiritualis hostiæ secundum apostolicam traditionem fieri iubetur, repræhenderent: Voluntarium enim hunc quoq̄ cultum esse crediderunt, ut in vno loco gemino errore ducere-

dicerentur: & q̄ cultum voluntariū sine mandato Dei, odiosum Deo esse, contra scripturā, vt do cui, tradunt: & q̄ hunc cultū adspersionis ex aqua & sale sanctificato, ad sanctificandū populū à sanctis Apostolis, qui spiritum Dei habebant, mandatū esse negant. quos planè consuetudo ipsa omniū ecclesiarum, apostolicæ traditionis confirmatrix, redarguit, & in errore versari conuincit. id quod satis clarè idem pont. Alexander significauit, cū dixit, aquā sale conspersam populis benedicimus. Nisi enim eiusmodi ritus iam antea ecclesiæ traditus fuisset, & ab ecclesia receptus, & consuetudine cōfirmatus, nunq̄ sic dixisset, aquam sale conspersam populis benedicimus. quin potius, si ipse primus huius cultūs ac religionis author fuisset, hoc modo dixisset: Statuimus, aut Volumus, siue quo alio simili, vt deinceps aqua sale cōspersa, populis benedicatur. Hoc ergò fecit pont. qd̄ in ecclesia fieri solitū sciebat: idemq̄ in posterū faciendū esse mandauit: id est, vt cōsuetudo à sanctis Apostolis instituta & tradita, seruetur. Sed vos Mag. & cæteri Lutherani, nulla alia instituta aut mādata Apostolorū esse creditis, q̄ que verbis expressa legitis. Quarè apud vos inane verbum est, & omni re subiecta caret, quod Paulus ad Thessalonicenses scripsit, inquit: Itaq̄ fratres, state, & tenete traditiones, quas dedicistis siue per sermonem, siue per epistolam nostrā: nihil enim est, vobis authoribus, quod per sermonē acceperimus. Si vos à fide Ecclesiæ non excidissetis, non sic existimaretis. Sed quia non statis in fide maiorum, & in eadem regula, sicut Apostolus ad Philip. scripsit, non permanetis, idcirco eorum traditiones non tenetis. Rectè itaq̄ Apostolus dixit: State, & tenete traditiones: qui enim non stat, nō eas tenet. In hoc ergò verum est verbum, quia iidem sunt, qui stant, & qui traditiones tenent: propterea vos non tenetis, quia non statis, sed cecidistis.

Qui traditio-
nes sine scri-
pto nō tenent,
verbis Pauli
conuincuntur
cecidisse-
2. Thes. 2.

Philip. 3.

Responsio secundum scripturam & apostolicum canonem, ad accusationem Magdeburgensium in epistol. 2. Sixti de supplicio populi quasi iniusto propter laicum, qui vasa sacra tetigit. Item responsio secundum scripturam ad accusationem in epistol. 2. Soteris de sacratis fœminis prohibitis tangere sacra vasa, & ferre incensum ad altare, & quorsum tendat eiusmodi accusatio.

Cap. 5.

Accusant rursus quòd in epist. Alexandri statutum est de vasis sacris non contrectandis, nisi à sacratis hominibus. Sed quia satis ad hoc superiore volumine responsum est, nec hīc opus est plura dicere, nec eadem repetere, ad illud tantū hīc respondebo, quod hoc etiam loco addiderunt. Accusant enim præterea, quòd in epistol. 2. S. Sixti Pontificis, qui idem statuit, scriptum est de pœna & supplicio eius, qui contrectarit. Sed recitemus sanctionem: Quia, inquit, in hac sancta sede Apostolica à nobis & reliquis Episcopis, cæterisq̄ Domini sacerdotibus statutum est, vt sacra vasa non ab alijs, quàm à sacratis, Dominoq̄ dicatis contrectentur homi-